

Даровете на Свети Дух

Беседа за бл. Елисавета на Пресвета Троица

След месец ще чествуваме празника Петдесетница, когато ще възпоменем с благодарност обещанието на възкръсналия Христос да ни изпрати Свети Дух Утешителя, Господ Животворящ, Дух на Истината (вж. Йоан 14:26 и 16:7). Но едновременно с този голям празник ще чествуваме и патронния празник на тази Света обител.

В контекста на тези чествания напълно естествено се вписва и настоящата беседа, посветена на ДАРОВЕТЕ НА СВЕТИ ДУХ и тяхното действие в живота на блажена Елисавета на Пресвета Троица.

В монашеското име на тази млада кармитка много ярко е подчертан стремежът ѝ към духовно извисяване, към съвършенство, към пълно единение с Триединния Бог. Този устрем е в отговор на Христовия призив: *Бъдете съвършени, както е съвършен и Небесният ваш Отец!* (Мат. 5:48). Казвам „призив“, защото Христос, зачитайки свободната воля на човека, не заповядва, а призовава. Свободната воля обаче действа в правилна посока единствено в случаите, когато е обвееана от Божията благодат. Тъй че устремът към богоуподобяване, т.е. постигане на съвършенство подобно на това на Небесния ни Отец, представлява върховен триумф на Божията благодат, на действието на Свети Дух, Господ Животворящ и Просветител.

Още в Стария Завет Той просвещава Богоизбрания народ, като го призовава: *Осветявайте се и бъдете свети!* (Лев. 11:44). Но едва след идването на Христос Спасителя ние имаме достоен за подражаване образец в лицето на Божията Майка. Тя е безпрекословно отзивчива на действието на Свети Дух: *Ето рабинята Господня; нека ми бъде по думата ти!* (Лук. 1:38).

Много често приемаме действието на Свети Дух като предназначено единствено за извършване на велики дела, действие, съпроводено и от изключителни благодати. Позволявам си да отбележа, че подобна представа е погрешна. Показателен пример е Божията Майка: тя никога не е имала екстази, никога през земния си живот не е извършила чудеса и остава почти незабележима сред жените в Назарет. Въпреки това, всичко, което е вършила, притежава по-голяма съизкупителна стойност от всички страдания на мъчениците, взети заедно, и от всички заслуги на Странстващата църква. Защото колкото по-богоуподобени са човешките деяния, толкова по-стойностни и по-похвални са те пред Триединния Бог. „Благословена и пълна с благодат си ти, Мариам!“ (вж. Лук. 1:28-30)

Какво е становището на блажена Елисавета на Пресвета Троица по този въпрос, един от кардиналите на нашата вяра? Подобно на света Тереза на Младенеца Исус и на Светия Образ (откривам една скоба, за да припомня възкликанието на онази кармитка при смъртта на Малката Тереза: „Каква светица ще бъде нашата сестра Тереза? Ами че тя нищо извънредно не е извършила!“ – закривам скобата), блажена Елисавета на Пресвета Троица твърди, че светостта не се състои в откровения и чудеса, нито в някакъв изключителен начин на живот, а в точното изпълняване с дълбока вяра и искрена любов на ежедневните задължения. На 10 септември 1906 г. в едно от последните писма до майка си тя пише: „Всичко опира до намерението. Можем да осветяваме и най-малките неща, можем да преобразяваме най-обикновените житейски дейности в божествени дела... Душа, която живее в единение с Бога, върши всичко по свръхестествен начин и най-простите дейности, вместо да я отделят от Него, точно обратното, доближават я винаги още повече до Него“. Разбира се, всичко това в контекста на неотменимото участие на Божията благодат. Тя е всичко. В този смисъл, вероятно най-късата, но безспорно най-горещата, молитва на св. Игнаций Лойола е именно следната: „Господи, вземи цялата ми свобода, паметта ми, разума ми и цялата ми воля... Дай ми само Твоята любов и Твоята благодат и ще бъда пребогат; нищо друго не прося от Тебе“. Тази би могла да бъде молитвата на всеки християнин, защото осветителната благодат въвежда в душата едновременно целия свръхестествен потенциал на добродетелите и даровете на Свети Дух. Тези дарове са еманация на Божията благодат. Тяхното действие е подчинено на сработването между Божията благодат и свободната воля на човека. Като че ли за случая е валидна народната мъдрост: „Господ дава, но в кошара не вкарва“. Свободната воля на човека от своя страна е истински свободна, когато действа в унисон с Истината, която е Бог: *Аз съм Пътят, Истината и Животът!* (Йоан 14:7). В тази връзка Христос обеща Истината да ни направи свободни (вж. Йоан 8:32).

Преди да пристъпя към основната тема на настоящата беседа – Даровете на Свети Дух в духовността на блажена Елисавета на Пресвета Троица – нека се върнем в дните на подготовката ни за Първото причастие. Тогава научихме имената и функциите на даровете на Свети Дух: Богобоязливост или Страх Божи, Сила, Благочестие, Съвет, Знание, Разум и Мъдрост. В живота на християнина те действат в различна степен на интензивност в зависимост от необходимостта на един или друг дар в конкретната обстановка и от призиванието на всеки християнин, но винаги в съдружие с останалите дарове. Например дарът Сила се изявява с пълната си мощ при мъчениците; дарът Знание пък е необходим на изповедниците на вярата и на мисионерите, за да оборват учения, противни на Христовото послание и т.н.

От седемте дара на Свети Дух, спрях се на три от тях: Знание, Разум и Мъдрост. Те са от първостепенно значение за съзерцателните души, за съзерцателния живот, какъвто е този на кармитките. Следва веднага да добавя, че това в никакъв случай не омаловажава останалите четири дара, тъй като, както бе изтъкнато, всички те едновременно въвеждат в душата целия потенциал на добродетелите и действат в съдружие. Така например дарът Сила подкрепя блажена Елисавета в страданията, причинени от болестта и превърнали последните дни от земния ѝ живот в истинска Голгота. Но успоредно с този дар, в този период тя е подкрепена и от дара Разум, който чрез действието си ѝ помага да осъществи мечтата си за уподобяване в Христа чрез участие в страданието Му (вж. Фил. 3:10). Но за това – след малко!

И тъй, след това необичайно с размерите си въведение, да навлезем в същината на самата тема – Даровете на Свети Дух и тяхното действие в живота на блажена Елисавета на Пресвета Троица.

I. ДАРЪТ ЗНАНИЕ

Чрез дара Знание душата открива и приема истините на Вярата, просветлена съзерцава тези истини и вниква в истинското съдържание и смисъл на Божието Слово. Всичко това изпълва душата с неизказана радост. По този начин седемте дара насочват в нашия случай кармитката по пътя на съвършенството, към което съвършенство я призовава Христос. Успоредно с цялата тази дейност, дарът Знание обогатява душата с познание и за Божиите творения. Той позволява душата да ги оценява, но с любов, в припадащите им се временни особености и дори чрез тях да се извисява до Бога. Извън това, под негова подбуда душата осъзнава нищожеството на творението, но същевременно в това творение съзира и следата на Божията мощ, на Божията любов. В този смисъл дарът Знание предизвиква и тревога и апостолско усърдие – тревога, породена от плачевното духовно състояние, в което се намират грешниците, апостолско усърдие за тяхното завръщане при Небесния Отец. Не без основание св. Доминик (1170 – 1221) прекарва безсънни нощи, стенийки: „Господи, какво ще стане с грешниците?“. Същият този дар вдъхновява св. Никола от Флюе (1417 – 1487) при вида на 1300 убити воители в битката при Грайфензее неутешимо да се пита: „Къде са душите на тези мъже, отлетели изведнъж пред вратите на вечността?“. И от него ден той заживя като пустинножител в пост и молитва, за да изпроси от Княза на мира жителите на Швейцарската конфедерация никога повече да не участват във военни конфликти. Бог изпълни молбата на св. Никола от Флюе. У св. Августин, епископ Ипонски (354 – 430), дарът Знание блика в изпълнено от разкаяние осъзнаване на извършените грехове (вж. *Изповеди*). Девицата Елисавета никога не изпита в подобно положение действието на този дар на Свети Дух. При нея

той е двигател на устрема ѝ към отхвърляне на земното, което се явява спънка към пълнотата на живот в Триединния Бог. Нека си припомним онова изречено с дълбоко убеждение възклицание: *NESCIUT*¹ (Пес. 6:12), послужило за основа на размислите ѝ при последните духовни упражнения (август 1906 г.). Нищо не зная и нищо друго не искам да познавам освен Него, *силата на възкресението Му, участието в страданието Му, като се уподобявам на Него в смъртта Му* (Фил. 3:10).

Дарът Знание придобива и друг израз, положителен, възторжен. Творенията се превръщат в стимул за възхвала на Твореца. Колко благодарност извира от хвалебствения химн на тримата мъже Седраха, Мисаха и Авденаго (вж. Дан. 3:57-88)! А „Песен на слънцето“ на св. Франциск от Асизи (1182 – 1226) не е ли една възторжена полифонична кантата за величието на Божиите творения? Старозаветният псалмописец ни убеждава: *Небесата проповядват славата на Бога и за делата на ръцете Му възвестява твърдата* (Пс. 18:2). Когато попитали големия учен Вернер фон Браун (1912 – 1977), откривателя на космическите ракети, какви аргументи може да представи за съществуването на Бога, той отговорил: „Гледам звездното небе и там откривам аргументите си!“ От своя страна св. Бернард Клервоски (1090 – 1153) твърди: „Познанията за Бога и Писанията получих от гората и полята. Мои учители са букът и дъбът“. Ще отмина поета Алфонс де Ламартин (1790 – 1869) и неговите *Méditations poétiques*, за да се отзова при сестра Елисавета. Дарът Знание при нея се вписва именно в тази линия – възхищение и благодарност, възхвала и откровение пред творенията на Бога. Природата е големият „учебник“, от който тя научава за Бога, за величието на делата Му. Като девойка обича да се усамотява в горите, да се любува на Пиренеите, на безкрая на океана, на звездното небе. В тези часове чувство на безкрайност изпълва душата ѝ, защото съприкосновението с природата я насочва към Бога. По-късно, като кармитка, в писмо с дата 24 ноември 1905 г. тя ще изрази съзнанието за собственото си „нищо“ и преклонението си пред величието на Бога, който е „Всичко“. „Колко добротворно е в часове, когато чувстваш собственото си нищожество, да прибегнеш до Него, убедена, че Той ще те спаси!“ В друго писмо от 24 ноември 1904 г. Елисавета признава: „Светците от своя страна твърде добре бяха разбрали истинското знание, онова, което ни освобождава от всичко земно и от самите нас, за да се насочим към Бога и да живеем единствено чрез Него. След всичко казано дотук логично се налага уравнението: Бог води при Бога!“

Такова бе проявлението на дара Знание в душата на Елисавета. То съчетаваше двете чувства, това за нищожеството на творението и това за

¹ Лат. „Не зная“.

любовта на Твореца, чувства, които ще я съпровождат до сетния ѝ дъх. При блажена Елисавета на Пресвета Троица дарът Знание изпълни перфектно мисията си, защото бе приет с дълбока вяра и активно смирение.

II. ДАРЪТ РАЗУМ

Що се отнася до дара Разум, основната му функция е да осигурява на душата достъп, и то в дълбочина, до свръхестествените истини, които вярата приема на основание на едно обикновено външно свидетелство. Този достъп и по-скоро това проникване в истините на вярата и предимно във великата Тайна на Пресвета Троица не зависи от проникателността на човешкия разум, а от градуса, с който пламти неговата любов, както и от непрекословната му покорност на внушенията на Свети Дух. Не бих желал точно тук да пропусна възможността да спомена за темата, изразена още през първите столетия на Християнството във формулата: *Fides quaerens intellectum* („Вярата, търсеца разбиране“), тема, занимавала най-великите умове в Църквата – св. Августин Ипонски, св. Анселм Кентърбърийски и т.н., та чак до нашия съвременник папа Йоан-Павел II и енцикликата му *Fides et ratio* („Вяра и разум“), 14 септември 1998 г. Същата тема през XII в. предизвика известния диспут между св. Бернард Клервоски и професионалния богослов и философ Пиер Абелард (1079 – 1142) под формулата: *Credo ut intelligam* („Вярвам, за да разбирам“).

Разбира се, най-съкровеният, най-тайният полъх, с който Светият Дух докосва душата на светеца, остава неизвестен за нас. Все пак някои следи от този полъх върху блажена Елисавета на Пресвета Троица ни подсказват, че това действие на Свети Дух се изявява в цялата си пълнота едва след постъпването ѝ в светата Кармилска обител в Дижон и при докосването ѝ до „Мистичното богословие“ на св. Йоан Кръстни и не на последно място до посланията на апостол Павел.

Позволявам си да припомня, че в живота на човека дарът Разум, както и останалите дарове на Свети Дух, се проявяват по твърде различен начин в зависимост от призванието, обстоятелствата, от конкретната необходимост и прочие, според както Бог благоволява да открива Своята слава. При блажена Елисавета даровете на Свети Дух, както и целият облик на духовния ѝ живот, приемат кармилски израз. И защо този факт приемаме за напълно естествен, ще покаже самото развитие на духовния ѝ живот. При прочита на нейни писания, например на „Тринадесетте молитви“ и на „Шестнадесетте размишления“ за последните ѝ духовни упражнения (16 август 1906), откриваме ясни следи от действието на дара Разум. Именно той ѝ подсказва точния смисъл на текстовете от Свещеното Писание като цяло и в частност от Посланията на апостол Павел. Обикновено тя парафразира с проникновение тези текстове, от които една единствена дума е достатъчна, за да я извиси до

възхвалява без прекъсване на славата на Божията благодат (вж. Еф. 1:6) и да я изпълни със *Светлината на живота* (Йоан 12:8). Вече споменах за възкликанието ѝ *NESCIVI* – една единствена дума със съдържание за цял живот. Както бе отбелязано, апостол Павел изигра определена роля за духовното извисяване на блажена Елисавета, свидетелство за което са честите цитати от неговите послания, които срещаме в нейните писания, дневник, писма и т. н. Той, апостол Павел, е този, който през последния период от земния ѝ живот съставя програмата за постигане желаното уподобяване на Небесния ѝ жених в смъртта Му (вж. Фил. 3:10). И пак апостол Павел е този, който ѝ открива служението за *възхвалява на славата Божия* (Еф. 1:12) – *Laudet gloriae*, както пише тя. В това служение блажена Елисавета на Пресвета Троица вижда своето призвание. Неговото начало е положено тук на земята и ще бъде продължено вечно там, където праведниците без почивка денем и нощем възкликват: *Свет, Свет, Свет е Господ Бог ... казвайки: Достоеен си, Господи, да приемеш славата, честта и силата!* (Откр. 4:8.11).

Тук се налага да открия една скоба. Честото позоваване на апостол Павел от страна на блажена Елисавета ме насочва към богослова Мартин Лутер (1483 – 1546), също позоваващ се на посланията на големия апостол. Подчертавам „богослова“ Лутер, докато Елисавета е далече от претенциите да е богослов. Но не в това се корени разликата между двамата. Разликата в интерпретирането, прочита и прилагането на посланията на неуморимия апостол трябва да търсим другаде. Сам апостол Павел ни помага в откриването на разликата: *Буквата убива, а духът животвори* (II Кор. 3:6). С тази сентенция е казано всичко. Надменният богослов Лутер, човешки погледнато, отвори неизличима рана в тялото Христово, което е Църквата, докато смирената кармилитка Елисавета, именно поради смирението си, се извиси до светостта. Със своя пример тя помага на мнозина да откриват Духа, който е Господ. Гдето пък е Духът Господен, там има свобода, благодарение на която душата, гледайки славата Господня, се преобразява в същия образ (вж. II Кор. 3:17-18). Това признание на апостол Павел е в основата на устрема, който насочва Елисавета към желаната крайна цел на живота ѝ: *Чрез Христа ние бяхме предназначени по определение на Бога, Който върши всичко по решение на волята си, за да послужим за възхвалява на славата Му* (Еф. 1:11-12).

Пред съзерцателния поглед на блажена Елисавета на Пресвета Троица дарът Разум открива два факта: първия – присъствието и универсалното влияние на Триединния Бог – Отец, Син и Свети Дух, в душите, за да ги освети; вторият – изкупителното действие на Христа, Който денонощно живее в нея, за да я пречиства, богоуподобява и спаси. Тези са двата кардинални пункта в нейната духовност. От друга страна, душата, която се вслушва в шепота на Свети Дух, без всякакво затруднение открива и в най-неуловимите знаци, в най-

незначителните събития в своя живот целия промисъл на Провидението, т.е. на „голямата Божия любов“. Тя, голямата любов на Небесния Отец, преследва душата, за да я едини с Пресветата Троица. По този начин, както при действието на дара Знание, така и при действието на дара Разум, необоримо се налага уравнението: Бог води при Бога.

Тези позиции на неизвестната само преди век кармитка Елисавета безспорно представляват истинско предизвикателство за богословите. Нека не бъде набеден в емоционалност, но все по-задълбоченото вникване в нейната духовност предизвиква удивление и възхищение. Следвайки тази констатация, позволявам си да изкажа предположението: един ден върховната Църковна власт да провъзгласи непрофесионалната богословка за Църковноучителка на Католическата църква. Подобно събитие няма да е прецедент, защото и в този евентуален, а защо не и сигурен, акт на Църквата, не следва да търсим обяснение другаде освен във факта, че за съзерцателните души Кармитската обител е най-висш Богословски университет. Лично Свети Дух Просветител и автор на седем изключително ценни научни трудове, известни под общия надслов „Дарове“, е ректор на този университет. Тъй че обяснението за присъствието на богословски заряд в написаните от блажена Елисавета на Пресвета Троица дневник, писма, молитви и размишления, без всякакво затруднение откриваме в озарението, което Бог предназначава за *чистите по сърце* (Мат. 5:8). С това озарение се обяснява кармитският израз на даровете на Свети Дух в монашеския живот на Елисавета, израз, за който стана реч преди малко.

III. ДАРЪТ МЪДРОСТ

Изследователите на писанията на блажена Елисавета на Пресвета Троица, както и на движението ѝ към уподобяване в страданието и смъртта на Небесния ѝ Жених без съмнение ще дойдат до логичното заключение, че дарът Мъдрост остава най-същественният белег на поучението и живота ѝ. Този дар с цялата си бляскава мощ е изразен в живота на съзерцателните души, надарени с благодатта да вникват във величието на живот, живян с Бога и за Бога в единение с Пресвета Троица. Някои определят дара Мъдрост като царствен дар. Той въвежда душата възможно най-близо за участието ѝ по богоуподобен начин в божественото знание. Даровете Знание и Разум ѝ позволиха да изпита „нищожеството“ на творението и „пълнотата“ на Бога: *Deus meus et omnia* („Бог мой и мое Всичко!“). След този процес идва ред на дара Мъдрост, най-божественният от всички дарове. Древновзаветният цар Соломон нарича този дар *Знание на светиите* (Прем. 10:10). И наистина, Мъдростта е знание, т.е. наука на светиите, защото чрез нея душата участва в най-висша степен още тук на земята в опита за познанието на Триединния Бог. В потвърждение на този опит за познание на Бог Отец, Създател на всичко видимо и невидимо, на Бог

Син, Изкупител на човешкия род, на Бог Свети Дух, Господ Животворящ, т.е. на Бог Любов, ще припомня онзи благодатен момент през 1553 г., в който дарът Мъдрост обдари Доня Тереза де Аумада с озарението да вникне във величието на саможертвата на Този, Когото Пилат показва на развилнялата се тълпа: *Ecce Homo!* („Ето Човека!“). От онзи момент в сърцето ѝ пламна любовта, роди се набожността към Страдалеца Христос, които преобрази Доня Тереза де Аумада в Майка Тереза Авилска. Поставено бе едно начало, дало тласък за изпълняване на Христовия призив: *Бъдете свършени, както е свършен и Небесният ваш Отец!* (Мат. 5:48) не само от страна на Кармилския орден, но с влияние и върху цялата Църква. Фактите и подробностите са добре известни. Подобен е случаят с блажена Елисавета.

По примера на света Мария-Магдалина де'Паци, тя открива в призиванието си начина да бъде с Христа: съизкупителка на света и прославителка на Пресветата Троица. През януари 1906 г. тя пише на един свещеник: „Колко възвишено е призиванието на кармилитката. Тя трябва да бъде посредница с Исуса Христа, да бъде за Него и тази, у която Той да може да увековечи живота си на Изкупител, на страдалец. Молете се, щото да бъда на висотата на призиванието си“. И все в същия дух, в писмо с дата 18 август 1906 г. тя уверява майка си: „Искам да страдам с Исуса, за да бъда изкупителка с Исуса“.

Тези излияния са показателни за съдържанието на една душа. Нали за същото свидетелства и посланието на Малката Тереза, нейна съсестра: „Исус иска да участваме с Него за спасяването на душите... Искам да прекарам блаженството си в небето, като върша добро на земята... Не, не мога да си почина до свършека на света! Но когато Ангелът каже: Времето вече не съществува, тогава ще си почина, ще мога да се радвам, защото броят на избраниците ще бъде изпълнен“. Сестра Елисавета добавя: „Бих желала да кажа на всички души какъв извор на сила, на мир, а тъй също и на щастие, те биха намерили, ако живеят в тази близост с Божествената Троица“. Неугасимото ѝ усърдие да възхвалява славата на Бога изгаря душата ѝ.

Последният период от земния ѝ живот съвпада с една от най-тъжните и трагични страници от историята на родината ѝ Франция: борбата на правителството за ликвидиране Католическата църква чрез прогонване от страната на религиозните конгрегации, закриване на ръководените от тях училища и подлагане на гонения духовенството. Чрез излязлата през 2005 г. по случай 100 години от тези събития книга на Жан Севила – *Quand les catholiques étaient hors la loi* („Когато католиците бяха извън закона“), читателят става свидетел на невероятни издевателства от страна на ръководеното от Емил Комб, бивш семинарист, напуснал Църквата в навечерието на свещеническото си ръкополагане, правителство. Тази плачевна действителност изтръгва от

сърцето на страдащата Елисавета вика: „Горката Франция!“ Наистина „Горката Франция!“ – тази Първородна дъщеря на Църквата. През 1940 г., т.е. четиридесет години по-късно, след военното поражение на Франция майка Мария Успенска, първа игуменка на тази Света обител, също оплакваше родината си и нейните граждани, като изказваше убеждението, че поражението и страданията са плод на отхвърлянето на Бога от живота на французите. Според проучване на в. *Монд* (24 юли 2002) само 47 % от французите на възраст между 18 и 29 годишна възраст заявяват, че вярват в Бога, а според проучване на в. *Ла Кроа* (24 декември 2004) 27 % от французите заявяват, че не принадлежат към никоя религия. За тази Франция блажена Елисавета на Пресвета Троица е готова в името на любовта към душите и тяхното вечно спасение да се жертва.

Няма да кажа нищо ново, ако към признанията на нашите две любимки, Тереза и Елисавета, добавя твърдото ни убеждение, че същият този мисионерски плам гори в сърцето на всяка кармитка. Такава е кармитската харизма. Бог да бъде благословен!

И в деня, в който съестрите на блажена Елисавета я посещават за последен път, под действието на дара Мъдрост тя се обръща към тях с напевния си глас: „В залеза на живота всичко отминава. Любовта единствена остава“. Това нейно признание е отзвук от мисълта на св. Йоан Кръстни: „В навечерието на живота ще бъдем съдени според любовта“. По този начин тя се придържа към върховната заповед на Христа: главенството на любовта, която ръководи всичко в живота на светците. Все пак предпочитаният обект на дара Мъдрост е Тайната на Пресвета Троица. За ролята му в живота на кармитката Елисавета и за влиянието му в нейната духовност думата имат богословите. От своя страна като профан ще си позволя да отбележа, че живот, живян в непрекъснатото Божие присъствие, е сигурна гаранция той да протече в пълна хармония с призива на Христа: *Бъдете свършени, както е свършен и Небесният ваш Отец!* (Мат. 5:48). Ето и нейното признание: „Вярата, че Бог, Който е любов, живее в нас през всеки миг на деня и нощта и че желае от нас да живеем в единение с Него, превърна живота ми, уверявам ви, в предварителен рай“ (из писмо от 1906 г.). Да! Не би могло да се получи друг резултат, този живот да не е „предварителен рай“, след като под внушението на дара Мъдрост бе посветен за нескончаема възхвала на славата на Пресвета Троица.

Позволете ми да завърша тази беседа с някои мисли на блажена Елисавета на Пресвета Троица. Те са вдъхновени в по-голямата си част, както се досещате, от посланията на апостол Павел и са цитати от размишленията за деветия ден от последните ѝ духовни упражнения.

„Бъдете свети, защото Аз, Господ, Бог ваш, съм свят!“ (Лев. 19:2) [...]. Да бъдем свети, както Бог е свет, изглежда, това е мерилото, според което ще бъдем

приети за Негови любими чедя. Нали Учителят каза: *Бъдете съвършени, както е съвършен и Небесният ваш Отец!* (Мат. 5:48). Говорейки на Авраам, Бог му казва *Ходи пред Мене и бъди непорочен* (Изх. 17:1). Този е начинът за постигане на това съвършенство, което Небесният ни Отец изисква от нас. Свети Павел, след като се задълбочава в тези Божии съвети, открива всичко това на душата ни, като пише, че *Бог ни избра чрез Него, преди свят да се създаде, за да бъдем свети и непорочни пред Него с любов* (Еф. 1:4). И пак от светлината на този Свят Бог ще черпя светлина, за да вървя в присъствието на Бога, без да се отклонявам от този прекрасен път, по който душата напредва „едничка с Единствения“, водена от *моцта на Неговата спасяваща десница* (Пс. 19:7), под закрилата на Неговите криле, без страх от ужасите нощем, нито от стрелата, която лети денем, нито от ходещата в тъмата язва, нито от пристъпите на дявола по пладне (вж. Пс. 90:4-6) [...].

В този ред на мисли, блажена Елисавета на Пресвета Троица се насочва към същината на своята духовност: *Ако живеете по плът, ще умрете; но ако чрез духа умъртвявате деянията на тялото, ще бъдете живи* (Рим. 8:13). Ето такава смърт Бог иска и за нея е казано: *Смъртта бе погълната с победа* (I Кор. 15:54). *О смърте*, казва Господ, *где ти е победата?* (Ос. 13:14). *Аз ще бъда твоята смърт*, т.е.: „О душо, осиновена дъще Моя, погледни Ме и ще забравиш себе си, слей се всецяло с Мене, дойди и умри в Мене, за да живея Аз в тебе!“ ...

Иван Теофилов
София, 29 април 2007 г.
(източник: интернет)